

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Львівський національний університет імені Івана Франка
Освітня програма	10118 Філософія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	033 Філософія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Львівський національний університет імені Івана Франка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	10118
Назва ОП	Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	033 Філософія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Маслікова Ірина ігорівна, Куриляк Валенина Василівна, Бородіна Наталія Вячеславівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	11.01.2022 р. – 13.01.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/SpireColor200_1S006.pdf

Програма візиту експертної групи <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/2021-10118-program.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Здійснений аналіз відомостей про самооцінювання, документів, що оприлюднені на офіційному сайті ЛНУ ім. І. Франка та сторінках сайту філософського факультету, документів, що були надіслані гарантом на запит ЕГ, інформації, отриманої під час зустрічей із адміністрацією та менеджментом ОП, академічним та адміністративним персоналом, здобувачами, стейкхолдерами та випускниками, експертна група виявила сильні та слабкі сторони ОП, визначила рекомендації щодо її розвитку, та прийшла висновку, що ОПП «Філософія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти загалом відповідають критеріям акредитації з невеликими, що не є суттєвими та заслуговує на акредитацію. Функціонування та розвиток програми відповідає стратегії розвитку Університету, який демонструє наявність чітких і зрозумілих політик, спрямованих на забезпечення якості освіти, розвиток людського потенціалу, залучання стейкхолдерів до проектування цілей ОП, її реалізації та вдосконалення, постійний розвиток матеріально-технічної бази. Сильною стороною ОП є логічно побудована структура, яка дозволяє досягти всі зазначені ПРН, ЗК та ФК та відповідає меті навчання висококваліфікованого фахівця з філософії. Врахована регіональна специфіка ОП, вивчається філософія Львівсько-Варшавської школи (як частина курсу з історії філософії) та Ю. Клена (вибірковий курс). Студенти відчують підтримку викладачів, не бояться ставити контроверсійні питання, на ОП панує атмосфера довіри та творчого наукового пошуку. Гарно зарекомендувала себе психологічна служба підтримки. Матеріально-технічна база повністю забезпечує всі потреби ОП. Слід відмітити також високий рівень майстерності та професійності викладачів, наявність широкого кола наукових розробок, в яких беруть участь як викладачі, так і здобувачі. В ОП розроблені чіткі положення вступу, належним чином підтримується увага до академічної доброчесності, впроваджуються в освітній процес новітні методики навчання. Подальше вдосконалення ОП, на думку ЕГ, можливе через ширше залучення студентів та стейкхолдерів в процеси перегляду та оновлення ОП, розширення баз практик, залучення роботодавців до забезпечення аудиторних занять здобувачів. На підставі зазначеного вище, можна констатувати, що ОПП «Філософія» першого (бакалаврського) рівня відповідає критеріям оцінювання якості освітньої програми з невеликими, що не є суттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Чітка структура ОП, освітні компоненти якої сприяють досягненню всіх програмних результатів навчання та здатні сформувати соціальні навички й фахові компетентності. 2) Широкі можливості для поєднання навчання та наукових досліджень через участь студентів ОП в різноманітних наукових заходах, до організації яких долучаються здобувачі. 3) Позитивні практики сприяння всебічному професійному розвитку НПП та чітка і прозора процедура їх оцінювання для визначення професійних досягнень та заохочення. 4) Матеріально-технічна база, яка сприяє забезпеченню ОП повною мірою. Функціонально оснащені аудиторії мультимедіа та книжковими фондами, швидкісний доступ до інтернету, спортивний комплекс, унікальне зібрання книжкових фондів, різні сервісні служби створюють комфортні умови для навчання й роботи та забезпечують потреби всіх учасників освітнього процесу за ОП. Зразковим є технічне оснащення історичної будівлі для забезпечення доступу для людей з обмеженими можливостями.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1) Вдосконалення потребує практична компонента ОП, яка у своїй орієнтації на майбутню викладацьку діяльність випускників звужує перспективи їх працевлаштування. 2) Серед слабких сторін є недостатнє залучення здобувачів до перегляду й оновлення ОП та окремих освітніх компонентів. Рекомендовано посилити поінформованість здобувачів щодо можливостей удосконалення освітнього процесу за ОП. 3) Потребує вдосконалення й практика інформування здобувачів про зміст вибірових освітніх компонентів та самостійну роботу. Для підвищення такої обізнаності рекомендовано розмістити силабуси всіх вибірових дисциплін на сайті філософського факультету та деталізувати вимоги до самостійної роботи в силабусах. 4) На думку ЕГ, більшої уваги варто приділити роботі з роботодавцями щодо забезпечення баз практик, зокрема педагогічної практики у ЗВО-партнерах, активніше залучати роботодавців до аудиторних занять у межах ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП філософія бакалаврського рівня чітко дотримується балансу типовості/унікальності в формуванні цілей ОП: з одного боку, це типова освітня філософська програма класичного університету, з іншого боку, вона відображає особливу інтелектуальну традицію ЛНУ, який є одним із старіших університетів України, флагманом освіти та науки. Цілі ОП направлені на формування висококваліфікованих спеціалістів з «комплексним засвоєнням здобувачами філософських знань як базової складової духовно-гуманітарної культури, потребою набуття належної обізнаності щодо традиційних і сучасних підходів стосовно філософських проблем, доктрин, концепцій, теорій, методологічних прийомів», що відповідає загальній місії ЛНУ як «формування особистості – носія інтелектуального та інноваційного потенціалу розвиток культурно-мистецького середовища для збагачення духовного світу молоді, виховання почуття національно-патріотичного обов'язку та пошани до історичної пам'яті». Людиноцентризм і партнерські відносини між здобувачами та викладачами є головними характеристиками стратегії університету, і розроблялась та впроваджувалась ця стратегія саме студентами і викладачами філософського факультету, зокрема і тими, хто пов'язаний з ОП «Філософія».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі та програмні результати обговорюються в викладацьких колах, зокрема за участю колег з Львівської політехніки, Львівського національного медичного університету ім. Д. Галицького (протокол № 8, від 8.04.2021). В робочій групі є представники інших ЗВО (Львівського національного аграрного університету) та Освітнього центру з Прав людини. Також до обговорення долучаються здобувачі та випускники (через опитування, а не обговорення на спільних засіданнях). Декілька випускників ОП зараз є депутатами Верховної Ради, але до участі в обговоренні ОП вони не долучались, хоча долучались представники Департаменту Освіти Львівської держадміністрації. Від зовнішніх стейкхолдерів надходили пропозиції щодо структури ОП, зокрема: «долучити до програми викладання вибіркового курсу такі предмети, як «Феномен дозвілля у світовій філософії» та «Мистецтво мислити». Пропозиція була врахована і курси були долучені до ОП. Враховуючі позитивні тенденції запрошення стейкхолдерів, доцільно було б розширити коло запрошених (зараз акцент робиться на майбутній кар'єрі випускників ОП як викладачів, тож запрошуються насамперед викладачі). Для урахування потреб усіх заінтересованих сторін слід окрім викладачів запрошувати і інших представників ринку праці - в буклеті-презентації ОП на сайті https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/Buklet_filosofiya_dlya-druku2.pdf зазначено, що фахівці з ОП «потрібні у всіх міжнародних організаціях, що розвивають демократію та громадянське суспільство», тому варто було б залучити до обговорення ОП представників таких організацій. Також доцільно більш заохочувати студентів та представників самоврядування до обговорення ОП. Здобувачі підтвердили можливість надати свої пропозиції по ОП, але не цікавилися такою можливістю.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Серед консультантів ОП є її колишній випускник Володимир Беглов, голова правління Освітнього центру з прав людини у Львові, креативний директор онлайн-видання TheUkrainians.org, співзасновник Radio SKOVORODA., учасник проєктів радіо «Львівська хвиля», газети «Експрес», ZAXID.NET, Гендер в деталях, MediaLab, «Українська школи політичних студій», «International Visitors Leadership Program» у США, директор America House Lviv. Викладачі ОП регулярно проходять стажування в ЗВО Польщі та Німеччини, впроваджують досвід польських та німецьких ЗВО на інтерактивне навчання на противагу класичному моно-лекційному. Урахування регіонального контексту представлено в курсах «Історія української філософії» та «Історія філософії XIX-XX ст.», де згадується філософія Львівсько-Варшавської школи. Але варто було би зробити окремий курс, тому що Львівська - Варшавська школа - це справжня гордість української філософії і окрім того досі працююча програма українсько-польських наукових досліджень (<https://www.twardowski-lviv.org/mission.html>). Серед елементів, які могли посилити регіональну специфіку ОП є курси: «Філософія міста» та «Українська філософська антропологія», але вони вибіркові, можливо було б варто зробити вибірково курс «Охорони праці», а залишити нормативними курси, що розкривають регіональну специфіку. В цілому представникам ОП «Філософія» бакалаврського рівня дається досить широкий вибір обрати собі галузеву специфіку - серед вибірових предметів є можливість зосередитись на філософії природознавства, або вивчати театр та медіа, або зробити акцент на дослідженні психологічних феноменів філософії. Цілі ОП та ПРН відповідають тенденціям розвитку ринку праці та спеціальності, хоча іноді і децто звужують її до викладацької діяльності. ОП є конкурентноздатною через академічні особливості цілей ОП - акцент на можливість роботи з оригінальними філософськими джерелами через вивчення латини та грецької мови; та практичні особливості - широкий спектр курсів з розвитку soft skills «створення передумов для виявлення, розвитку і зміцнення здатності студентів критично і креативно мислити, брати участь у дебатах, аргументовано обстоювати власну позицію».

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма не тільки повністю відповідає освітньому стандарту, але й стала основою для його формування (стандарт розроблявся за участю гаранта ОП Дахнія А. Й. та завідувача кафедри філософії Львівського національного університету імені Івана Франка проф. Карася А. Ф.). ПРН ОП відповідають результатам навчання, запропонованим стандартом вищої освіти та задовольняє вимоги, які визначені в Національній рамці кваліфікацій. Зокрема інтегральна компетенція стандарту «Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі філософії та гуманітаристики або у процесі навчання, що передбачає застосування філософських теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов» співпадає з ціллю ОП «філософія» бакалаврського рівня в ЛНУ ім. І. Франко. В відомостях ОП зазначено, які саме предмети допомагають реалізувати заявлені ПРН. Вивчення РП та силабусів дозволило в цьому пересвідчитись і ЕГ дійшла до висновку, що всі ПРН в повній мірі реалізуються.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЕГ відзначає як сильні сторони та позитивні практики ОП те, що Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 033 «філософія». Проектування ОП враховує всі сучасні освітні нормативи та корелюється з місією та стратегією ЗВО. ОП спроектована відповідно до запитів зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів, але найбільш повно відображає запит стейкхолдерів-викладачів. Сильними сторонами ОП є вдале поєднання традицій та новацій, зберігання балансу типовості/унікальності в формуванні цілей ОП, врахування регіонального та галузевого контексту. ЛНУ активно співпрацює з ЗВО Польщі та Німеччини та враховує кращі практики при проектуванні ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

В цілях ОП зазначена орієнтація на «комплексне засвоєння здобувачами філософських знань як базової складової духовно-гуманітарної культури, потребою набуття належної обізнаності щодо традиційних і сучасних підходів стосовно філософських проблем, доктрин, концепцій, теорій, методологічних прийомів», в той час як унікальність ОП зазначена через «досягнення високої мовно-текстологічної компетентності у роботі з оригінальними філософськими джерелами», що створює враження виключно теоретично-наукової спрямованості ОП, в той час як вивчення тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту свідчить про те, що випускники ОП потрібні не тільки в теоретично-науковій діяльності, а й в роботі міжнародних організацій, що розвивають демократію та громадянське суспільство. Робоча група ОП припускає можливість працевлаштування випускників ОП в різних сферах, але більше орієнтується на майбутню викладацьку діяльність, що звужує розуміння ОП. Доцільно було б більше запрошувати до обговорення ОП фахівців не тільки з академічної спільноти, але з міжнародних організацій, громадських об'єднань та суспільних фондаций. Також слід посилити участь здобувачів та випускників ОП в її обговоренні та змінах. Також слід посилити участь здобувачів та представників ОП в її обговоренні та змінах.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають першому критерію з недоліками, що не є суттєвими. Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, зокрема врахування позиції стейкхолдерів-викладачів, досвіду вітчизняних та іноземних ЗВО, слід визнати, що зазначені недоліки (акцент на теоретичній складовій ОП за рахунок практичної) не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП ґрунтується на вимогах законодавства та стандарті освіти першого рівня (240 кредитів ЄКТС <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/033-Filosofiya-bakalavr.28.07-1.pdf>). Представники ЗВО демонструють обізнаність щодо вимог до навантаження та ознайомлення з його нормами, зокрема надають 25% з загального обсягу дисциплін на вільний вибір студентів. Таким чином 180 кредитів є обов'язковими, а 60 кредитів становить вивчення дисциплін вільного вибору. Більше ніж 50% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Всі освітні компоненти дозволяють досягти програмних результатів навчання, здобути загальні та фахові компетенції, мають логічно логічну взаємопов'язану систему. Специфікою ОП є акцент на вивченні історії (наприклад «Історія античної філософії» замість «Античної філософії»). Під час інтерв'ювання викладачі обґрунтували, що це пов'язано не тільки з тим, що у розробці брали участь НПП кафедри історії філософії, а що саме знання історії дає розуміння витоків формування, механізмів розвитку та подальшого прогнозування (що відповідає ПРН 1,2,3,4,7,8,11). Саме такий підхід (витоки, розвиток, перспективи) розповсюджується не тільки на фахові дисципліни, але й дисципліни загального циклу: «Історія мистецтва та музики», «Історія науки і техніки», «Історія української культури» (НП для вступників 18-19 року). В подальшому з НП була вилучена «Історія мистецтва та музики», але натомість з'явився курс «Історія східної філософії», а проблеми мистецтва вивчаються у межах курсу «Історія української та європейської культури». Великий блок дисциплін з циклу логіки, риторики та критичного мислення допомагає досягненню ПРН 5, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 та 18. Здобувачі розповідали, що у фахових предметах часто отримують творчі завдання з написання письмових робіт, що дозволяє досягти ПРН 9, 10 та 14. Матриця, надана ЗВО, підтверджує, що кожен ПРН реалістично охоплений змістом програми. Сильною стороною ОП є вибір курсів, які допомагають цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності (ЗК 11), наприклад вибіркові курси «Євреї та араби: філософія та екзистенційна траєкторія спільнот», «Індія та Китай - матриця світоглядів», «Китай і Японія: філософські засади цінностей успішних спільнот».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

На першому курсі студенти отримують базові знання з історії філософії, логіки. На другому курсі студенти розширюють базу за допомогою цікавих спецкурсів: «Тероризм і політика», «Феномен любові в світовій філософії», «Методологія сучасних історико-філософських досліджень», «Філософія мистецтва та політики». На третьому курсі отримують знання з релігієзнавства («Нові релігії світу та України») та поглиблюють знання сучасної філософії «Людина як предмет філософії та літератури екзистенціалізму», «Сенс життя як проблема сучасної філософії». Також на третій курс віднесені класичні філософські курси: «Онтологія та метафізика», «Герменевтика та феноменологія», «Гносеологія, епістемологія, прагматологія». Продовжується вивчення історії філософії (Новий час та українська філософія). Предмети «Філософія та методологія науки» (3 курс) та «Методологія сучасних історико-філософських досліджень» (вбірковий) частково перетинаються за змістом. Також частково перетинаються на четвертому курсі курс «Шеллінг "Система трансцендентального ідеалізму"», «Філософія С. К'єркегора» та «Історія філософії 19-20 ст.». Одночасне вивчення на четвертому курсі «Соціології», «Соціальної філософії» та «Філософії свободи» викликає питання щодо перевантаженням семестру блоком соціальних питань, натомість в інших семестрах ця проблематика не наявна і таким чином отримані знання можуть забуватися. До того ж курс «Філософія свободи» частково перетинається з курсом вільного вибору «Свобода волі у контексті сучасних біотехнологічних та етичних підходів» та «Сучасний дискурс свободи волі».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Здобувачі підтвердили можливість індивідуального вибору, але система обрання предметів зараз у процесі реформування - раніше сповіщення велося через старост і староста повинен був дізнатися думку групи та скорелювати рішення. Зараз кожний студент має сам обирати через електронний кабінет у системі деканат. Студенти обирають за принципом більшості, але якщо думка більшості не співпала з індивідуальною траєкторією навчання здобувача, то він / вона має змогу долучитися до вивчення предметів з іншими групами. Зокрема, за словами ректора, студенти фізики виявляли бажання долучитись до вивчення «Філософії сходу» разом з представниками ОП «Філософія», та під час інтерв'ювання представники ОП розповіли, що окремі здобувачі

долучались до вивчення предметів вільного вибору разом з представниками ОП «Біологія». Таким чином, ЕГ дійшла до висновку, що ЗВО вжив достатньо заходів для того, щоб гарантувати право здобувачів вищої освіти на індивідуальне обрання дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП містить всі класичні предмети, які необхідні майбутньому викладачу філософії, а практичні предмети, які дали б змогу працювати в сфері бізнесу або експертній/консультативній сфері представлені недостатньо. Зокрема, потребує посилення зазначена в ОП можливість працювати в органах державного самоврядування та масової інформації. Здобувачі відмітили, що в межах ОП якісно побудованою є підготовка до викладацької діяльності: курс з «Основ педагогіки», разом з курсами риторики та методології робить їх готовим до педагогічної практики в усіх освітніх закладах, але на жаль педагогічна практика на ОП проводиться тільки у самому ЛНУ, що суттєво звужує можливість досягти ЗК 6 (Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Цикл предметів «мистецтво мислення», ораторське мистецтво, еристика та інші допомагають розвинути комунікаційні можливості студентів. Багато предметів вивчає, що саме є soft skills і завдяки чому ми можемо успішно комунікувати: наприклад, «Філософія міста», «Філософія сталого розвитку людства», «Філософія тілесності», «Гендерні проблеми українського суспільства», «Ідентичність у сучасній історії ідей», «Емпатія у бутті людини». Дуже сприяло би розвитку soft skills можливість проходити педагогічну практику не тільки на базі ЛНУ, тому що інакше здобувачі обмежують свої соціальні навички лише спілкуванням серед здобувачів ЛНУ.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. ОП орієнтовано на Національну рамку кваліфікації, та на чинне законодавство України.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО визначає реальний обсяг навантаження здобувачів вищої освіти шляхом опитувань, як загальних та і опитувань - фідбеків після проходження курсів. Випадків перевантаження виявлено не було, що підтвердили як здобувачі, так і викладачі. Кількість аудиторних годин на тиждень - 23-28, що дає змогу здобувачам приділити більше уваги самостійній роботі. Якщо студент обирає дисципліни вільного вибору з інших ОП, то розклад може бути дещо незручним, але це не призводить до перенавантаження здобувача.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою навчання за ОП, що акредитується, не здійснюється. Хоча заклад не обмежує такої можливості та, як повідомили самі здобувачі, частина з них вже працює.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1) Сильною стороною ОП всебічна підготовка здобувачів у всіх аспектах філософських наук, логічна взаємопов'язана структура ОП, де предмети мають послідовність та створюють можливість досягнення всіх загальних та спеціальних компетенцій, що затверджені за стандартом спеціальності 033 філософія. 2) Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти, Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 033 філософія.

3) ОП дозволяє здобувачами вищої освіти набути необхідного рівня соціальних навичок (softskills), хоча розширення баз педагогічної практики дозволило б ще підвищити рівень softskills у здобувачів. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1) Деякі предмети в ОП частково дублюють один одного. 2) Доцільно було б посилити регіональну специфіку ОП. Наприклад є чудовий курс щодо філософської творчості львівського письменника Юрія Клена, але він вибірковий, тож може залишитися поза увагою студентів. Львівського-Варшавська школа вивчається тільки в межах курсу з історії філософії, натомість НП дає можливість більш детально вивчити творчість Вітгенштейну, К'єркегору та Шеллінга в окремих спецкурсах. 3) Проектування ОП (зокрема, анонс можливостей працевлаштування спеціальності на сайті ЛНУ та в ОП <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/OPP-033-Filosofia-2021.pdf>) містить більш розширений опис, ким може працювати випускник ОП (Випускники освітньої програми можуть працювати в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) та закладах вищої освіти (ЗВО), органах державного управління і місцевого самоврядування, засобах масової інформації, громадських організаціях, консультативно-дорадчих органах, зокрема за такими професіями, згідно з Національним класифікатором України (класифікатором професій, чинним від 01.11.2010): 2443.2 Експерт із суспільно-політичних питань (професійна назва роботи – 2443.2 Філософ) 2451.2 Письменники, редактори та журналісти 3436 Помічники керівників), ніж це дозволяє структура ОП. Тому варто або розширити спектр предметів з практичної підготовки і таким чином розширити ЗК та ФК, або скоротити список подальшої професійної діяльності, яку пропонує ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма першого рівня за спеціальністю «033 філософія» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими. Виявлені недоліки (ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути загальні та фахові компетенції, натомість в структурі НП не вистачає предметів для здобуття практичних компетенцій для списку професій, який заявлений у можливостях працевлаштування. Знижує можливість розвитку softskills той факт, що педагогічна практика проводиться тільки у межах ЛНУ) не зменшують високий академічний рівень випускників ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

<https://filos.lnu.edu.ua/admission/specializations> Найкращим доказом чіткості та зрозумілості правил є невинне зростання набору на спеціальність «Філософія» першого рівня з 12 до 31 осіб за останні чотири роки. Проведена велика робота з наочністю матеріалів для вступників, зроблені гарні і докладні презентації.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому враховують можливість різноманітних інтересів вступників: окрім обов'язкових іспитів з історії України та української мови і літератури і є можливість обрати або математику або іноземну мову, або біологію, або географію, або фізику, або хімію. Більшість абітурієнтів мають гуманітарну спрямованість, але є також випадки зацікавлення біологією та іншими не-гуманітарними науками, тому можна зробити висновок, що плюралістичне положення прийому враховує всі можливі сфери інтереси майбутніх здобувачів. Коефіцієнти кожного компоненту вступного випробування/ фахового вступного екзамену вмотивовані особливостями ОП: української мови та літератури (мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі або для зарахування – 100, коефіцієнт - 0, 30); історія України (Мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі або для зарахування - 100, коефіцієнт – 0,50); математика або іноземна мова або біологія або географія або фізика або хімія (мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі або для зарахування – 100, коефіцієнт - 0, 20). Враховуючи особливу унікальність програму через вивчення історії (витоки, формування, розвиток, прогнозування), то вищий коефіцієнт для історії є виправданим.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЛНУ широко практикує академічну мобільність, тому процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти є дієвою, відпрацьованою та послідовною, але ще не застосовувалась на першому рівні ОП (застосовувалась на другому та на третьому). НПП пояснює це карантинном та скороченням можливостей для відряджень та стажувань. В цілому забезпеченням можливості для академічної мобільності в рамках ОП радше задоволені 44,5-66,7% студентів (<https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Zovnsh.-Filosofia-1.pdf>), ЕГ рекомендує звернути на це увагу та вдосконалити стратегію заохочення академічною мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ЛНУ розроблено положення щодо визнання неформальної освіти https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/reg_inf-educations-results.pdf, воно досить чітке і послідовне, але ще не застосовувалось. Варто звернути увагу, що положення має досить суворі обмеження, які можливо і стали причиною того, що воно досі не застосовувалось. Наприклад, звужує можливості визнання той факт, що можливо визнання тільки для нормативних дисциплін, «оскільки через вибіркові дисципліни, що здобувач обирає самостійно, забезпечено формування індивідуальної траєкторії (пункт 2.3.). Теж суворі норми встановлені в критерії 2.4.: «Університет може визнати результати неформальній освіти не більш ніж 10 % загального обсягу кредитів, але не більше 6 кредитів на першому рівні вищої освіти». Під час інтерв'ю здобувачі не зазначили прикладів заохочування визнання неформальної освіти на ОП. Викладачі під час співбесіди пояснили це тим, що для визнання неформальної освіти потрібні сертифікати, а студенти ще не приносили сертифікати про закінчення курсів. Необхідно заохочувати здобувачів і роз'яснити викладачам переваги використання неформальної освіти. Можливо варто переглянути загальне положення ЛНУ та зробити вимоги менш суворими.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Чіткі і послідовні правила щодо вступу, визнання результатів навчання в інших ЗВО та неформальної освіти. Правила вступу враховують специфіку ОП та не містять дискримінаційних положень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутність випадків використання неформальної освіти та визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, що говорить про недостатню доступність правил для учасників освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП «Філософія» першого рівню відповідає третьому критерію з недоліками, що не є суттєвими. ЕГ рекомендує посилити заохочування неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми навчання за ОП регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка» (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>) Освітній процес за ОП здійснюється у формі лекцій, семінарських та індивідуальних занять, консультацій, самостійної роботи, що відображено в силабусах. Всі форми навчання забезпечують досягнення заявлених в ОП цілей та ПРН. Аналіз таблиці з відомостей про самооцінювання, силабусів засвідчив, що методи навчання (викладання та обговорення матеріалу, презентації, дискусії, есе, дослідницькі експерименти тощо) сприяють забезпеченню ПРН. ЕГ рекомендує деталізувати вимоги до самостійної роботи в силабусах окремих дисциплін – Фізичне виховання, Етика, естетика, релігієзнавство, Історія науки і техніки, Іноземна мова, Історія України, Інформаційні технології. Аналіз «Методичних рекомендацій до проведення виробничої практики» та зразки звітів, надісланих гарантом на запит ЕГ, засвідчив, що форма проведення практики та її завдання є радше виконанням вимог ОК «Кваліфікаційна (бакалаврська) робота». Варто конкретизувати завдання практики, уточнити форму звітності про практику та вимоги до процедури її захисту. ЕГ рекомендує залучати ширші бази для її проведення. Засади студентоцентрованого підходу визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка» (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>), «Положенням про порядок забезпечення вільного вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у ЛНУ ім. І. Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/reg_free-choice.pdf), нормативними документами ЗВО, що регулюють академічну мобільність (<https://international.lnu.edu.ua/outgoing-mobility/international-office-documents/>), зокрема «Наказом про забезпечення права на академічну мобільність у ЛНУ ім. І. Франка» (https://international.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/nakaz_o-149.pdf) Під час фокус-груп із менеджментом ЗВО і факультету, академічним та адміністративним персоналом було з'ясовано, що викладачі мають можливості для створення авторських курсів, впровадження нових методів навчання, вибору платформ для проведення занять та комунікації зі здобувачами, що свідчить про академічну свободу НПП. Ректор Мельник В.П., декан філософського факультету Рижак Л.В., заступник декана Власевич Т.В. розповіли про реалізацію принципу студентоцентризму на ОП. Зустрічі зі студентами та випускниками засвідчили, що здобувачі мають вибір дисциплін для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, можуть впливати на освітній процес через пряме спілкування з менеджментом ОП та через опитування. Звіт за результатами опитування здобувачів ОП свідчить, що забезпеченням різних форм проведення навчальних занять; незалежним вибором вибіркових дисциплін; забезпеченням можливості для академічної мобільності радше задоволені 44,5-66,7% студентів (<https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Zovnsh-Filosofia-1.pdf>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається викладачами вчасно та в зрозумілий для здобувачів спосіб – на першому занятті, в процесі поточного та підсумкового контролю за допомогою різних засобів онлайн комунікації. Силабуси освітніх компонентів розміщені на сайті філософського факультету (<https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/curriculum-philosophy>). Під час огляду матеріально-технічної бази викладач кафедри історії філософії Бовтач С.В. продемонструвала систему Moodle, в якій також розміщуються силабуси, зазначається порядок і критерії оцінювання дисциплін, що завантажені в систему. Під час зустрічі з фокус-групами викладачів та здобувачів було підтверджено, що викладачі надають, а студенти отримують інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядок та критерії оцінювання в різний спосіб – від викладачів особисто під час занять, через сайт філософського факультету, через систему Moodle, у форматі індивідуальних консультацій впродовж всього навчання. Студенти зазначили, що про зміст вибіркових дисциплін здобувачі дізнаються на персональних сторінках викладачів в рубриці «Кафедра» сайту філософського факультету та через внутрішню систему «Деканат». Переліки загальноуніверситетських вибіркових дисциплін та інструкція щодо їх вибору міститься на сайті Університету (<https://lnu.edu.ua/vybir-zahalnouniversytetskykh-dystsyplin/>). Проте там не розміщені силабуси навчальних дисциплін, зазначених у переліках. Аналіз сторінок сайту факультету, де розміщується інформація про вибіркові дисципліни, які забезпечуються факультетом (<https://filos.lnu.edu.ua/academics/vybirkovy-navchalni-kursy>), кафедрами філософії та історії філософії, рубрика «Навчальна курси» (<https://filos.lnu.edu.ua/department/filosofiji> <https://filos.lnu.edu.ua/department/history-of-philosophy>) засвідчив наявність лише силабусів тих дисциплін, які вже обрали студенти. Експертна група рекомендує оновити сторінку факультету та розмістити всі силабуси вибіркових дисциплін для ознайомлення студентів, здобувачів з інших ЗОВ, що планують академічну мобільність, абітурієнтів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ОП містить ОК, які спрямовані на розвиток науково-дослідницьких навичок студентів. ОК «Основи наукових досліджень» ставить на меті підготувати студентів до виконання наукової дослідницької роботи. «Виробнича практика» спрямована на оволодіння сучасними методами, формами організації дослідження бакалаврської роботи, формування професійних умінь і навичок для фахової діяльності та наукового застосування знань в практичній діяльності. «Курсові роботи» є одними з перших самостійних наукових досліджень, які виконують здобувачі ОП.

Рівень опанування методик здійснення філософських досліджень здобувачів засвідчується на захисті кваліфікаційної (бакалаврської) роботи – самостійно виконаної науково-дослідної роботи. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка» (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>) всі навчальні дисципліни передбачають самостійну роботу, яка складається із опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань та науково-дослідної роботи. В силабусах ОК зазначені такі види самостійної роботи як дослідницький експеримент, есе, укладання аналітичних довідок, складання тематичних словників тощо. Під час фокус-груп студенти підтвердили участь в конференціях, гостьових лекціях, науково-методичних семінарах кафедр філософії та історії філософії. Зазначалося, що студенти ОП беруть активну участь в щорічній студентській науковій конференції філософського факультету «Дні науки», за результатами якої публікуються тези доповідей (<https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/Tezy-shchorichnoi-vseukrainskoi-konferentsii-Dni-nauky-filosofskoho-fakultetu-2020.pdf>) <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/Tezy.-Dni-nauky-filosofskoho-fakultetu-2021.pdf>) Представник НТСМВ філософського факультету «Кордіс» Коряга П.І. під час зустрічі розповів про основні напрями роботи наукового товариства, які пов'язані із розкриттям наукового потенціалу здобувачів, розвитку в них навичок дослідницької роботи, співучасті в організації наукових конференцій. Студенти брали участь в заходах, організованих «Кордісом»: дебатному турнірі на тему «Мігранти. Виживання у Європі: загроза чи діалог»; майстер-класі «Як читати філософські тексти» у межах міського фестивалю «Місто, що надихає»; передріздвяних студентських методологічних читаннях «Historia magistra vitae est історичне знання в контексті творення форм і змісту сучасності» (Звіти про наукову роботу філософського факультету за 2019, 2020 р. <https://filos.lnu.edu.ua/research/our-publisher>) Студентка Мельник А.М. посіла 3 місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з філософії, який проходить на базі НУБіП України. В 2020 р. 6 студентів брали участь в І університетському етапі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Філософія. Релігієзнавство». (Звіт про наукову роботу філософського факультету за 2020 р. <https://filos.lnu.edu.ua/research/our-publisher>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі, що забезпечують ОП, постійно оновлюють зміст навчальних дисциплін з огляду на їх активну наукову діяльність, нові досягнення у сфері філософії. Результати наукових досліджень викладачів публікуються в різних вітчизняних та закордонних фахових виданнях, обговорюються на засіданнях кафедр філософії та історії філософії, науково-теоретичних семінарах за участі фахівців із інших ЗВО та відображаються в змісті освітніх компонентів ОП. Аналіз силабусів початкових дисциплін та публікацій викладачів (таблиця 2 відомостей про самооцінювання) засвідчив, що зміст обов'язкових навчальних дисциплін збігається із науковими інтересами викладачів. На зустрічах з викладачами та адміністративним персоналом було з'ясовано, що силабуси оновлюються щорічно згідно із «Методичними рекомендаціями порядку розроблення силабусу навчальних дисциплін ЛНУ ім. І. Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/reg_syllabus.pdf). Зміни ОП та освітніх компонент зумовлені новими науковими і професійними досягненнями самих викладачів, актуалізацією нових тем і нових проблематизацій у вітчизняній та світовій філософії, які осмислюються під час обговорень із всіма учасниками освітнього процесу. У порівнянні з попередньою редакцією ОП 2018 р. оновилися низка обов'язкових компонентів, зокрема дисципліна «Латинська мова» була розширена до «Латинської мови та грецької мови та культури», була відокремлена «Історія східної філософії» в окремий ОК, що дозволяє студентам побачити ширший контекст історико-філософських розвідок. Значно оновилися переліки вибіркового дисциплін, які відображають сучасну палітру філософських розвідок. Нові вибірково навчальні дисципліни «Фемінізм вчора і сьогодні: від суфражизму до кіберфемінізму», «Хто Я: проблема ідентичності в сучасному гуманітарному дискурсі», «Емпатія у бутті людини», «Екофілософія», «Урбанізація: футурологічний прогноз», «Я та інший в контексті мультикультуралізму», «Ігри, в які грає розум: логіко-філософський аналіз» тощо значно розширюють уявлення про проблематику сучасної філософії. Аналіз звіту за результатами опитування здобувачів ОП засвідчив, що забезпеченням теоретичної підготовки, ознайомленням як з класичними, так і сучасними напрацюваннями в цій галузі - теоріями (концепціями), підходами, парадигмами, розробками радше задоволені 55,6% студентів (<https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Zovnish.-Filosofia-1.pdf>). Аналіз силабусів навчальних дисциплін засвідчив їх відповідність сучасним дослідницьким тенденціям у філософії, проте в деяких силабусах ЕГ рекомендується оновити переліки рекомендованої літератури («Історія науки і техніки», «Предмет філософії в історії філософії», «Історія України», «Історія філософії Нового часу»). Рекомендовано також залучати більше англійської філософської літератури для забезпечення навчальних дисциплін.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності належить до стратегічних напрямів розвитку ЛНУ ім. І. Франка (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/strategy-2021-2025.pdf>) та визначає перспективи навчання, викладання та наукових досліджень за ОП. Питання міжнародного співробітництва та європейської інтеграції врегульовані «Положенням про порядок реалізації міжнародних проектів, грантів і договорів у ЛНУ ім. І. Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/reg_int-projects.pdf), «Стратегією міжнародної діяльності ЛНУ ім. І. Франка» (https://international.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/IFNUL_Internationalisation_Strategy_2019_Ukr.pdf). Права учасників освітнього процесу на академічну мобільність регулюються «Наказом про забезпечення права на академічну мобільність у ЛНУ ім. І. Франка» (https://international.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/nakaz_o-149.pdf). Забезпечення інтернаціоналізації діяльності відбувається на рівні загальноуніверситетських структур та на рівні філософського

факультету. Діяльність відділу міжнародного співробітництва Університету врегульована відповідним положенням (https://international.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/ifnul_international_office_2020.pdf). Під час зустрічі з адміністративним персоналом провідний фахівець відділу міжнародних зв'язків Краєвська О.А. та координатор академічної мобільності здобувачів ОП Власевич Т.В. розповіли про освітню та наукову співпрацю із закордонними закладами, організацію мобільності здобувачів та викладачів, інформування щодо питань міжнародної співпраці та участі у програмах академічної мобільності. Власевич Т.В. розповіла про програму «САН – студентська академічна мобільність Україна» із КНУТШ, який фінансується Британською Радою та ЄС (<https://international.lnu.edu.ua/outgoing-mobility/exchange-programs/sam-ukraine/>) На сайті відділу міжнародних зв'язків розміщено актуальну інформацію щодо програм обмінів (<https://international.lnu.edu.ua/outgoing-mobility/exchange-programs/>). Зустрічі зі студентами та викладачами засвідчили наявність партнерських зв'язків із зарубіжними ЗВО. Гарант ОП Дахній А.Й. брав участь у міжнародних конференціях в країнах ЄС – Австрії, Німеччині, Польщі, Словаччині. Студенти та викладачі мають безкоштовний доступ до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних, що було підтверджено на зустрічах з менеджментом ЗВО та адміністративним персоналом. Філософський факультет забезпечує випуск збірника наукових праць «Вісник Львівського університету. Серія філософські науки», який індексується у міжнародній наукометричній базі - Index Copernicus International, членами редколегії якого є низка закордонних вчених (<http://fs-visnyk.lnu.lviv.ua/uk/editorial-staff>). Аналіз звіту за результатами опитування здобувачів ОП засвідчив, що забезпеченням можливості для академічної мобільності радше задоволені 66,7% студентів (<https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Zovnish.-Filosofia-1.pdf>)

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами є 1) поєднання навчання та наукових досліджень за ОПП: студенти можуть брати участь в щорічних «Днях науки» філософського факультету та публікувати тези; брати участь в наукових заходах, що організуються науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених філософського факультету «Кордіс»; 2) широкі можливості академічної мобільності, які дозволяють провести семестр або академічний рік в університетах Європи і світу із перезарахуванням частини кредитів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1) Для підвищення рівня автономності студентів в досягненні програмних результатів експертна група рекомендує деталізувати вимоги до самостійної роботи в силабусах, сформувавши завдання виробничої практики ширше, ніж вимоги підготовки кваліфікаційної роботи, та залучати й інші бази для її проведення, крім кафедр філософського факультету. 2) Для підвищення поінформованості студентів ЕГ рекомендує розмістити на сайті філософського факультету всі силабуси вибіркових дисциплін. 3) Для використання в навчальному процесі новітніх філософських досліджень рекомендується використовувати більше джерел англійською мовою.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Експертна група вважає, що ОПП «Філософія» та освітня діяльність за нею в контексті Критерію 4 відповідає рівню В: наявні сильні сторони і позитивні практики (можливість участі в різноманітних наукових заходах та їх організації; широкі можливості академічної мобільності), а виявлені недоліки (необхідність деталізації самостійної роботи та виробничої практики, розміщення на сайті філософського факультету силабусів всіх вибіркових дисциплін, ширшого залучання англомовної літератури) не є суттєвими, оскільки наявна в Університеті траєкторія розвитку забезпечує подолання цих слабких сторін.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. **Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.**

Форми контрольних заходів та організація оцінювання здобувачів вищої освіти регламентуються нормативною базою Університету, зокрема «Положенням про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка» (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>); «Положенням про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти ЛНУ ім. І. Франка» (https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/reg_education-results.pdf); «Тимчасовим порядком організації та проведення заліково-екзаменаційної сесії і атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій в ЛНУ ім. І. Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/reg_online-exams.pdf). Форми контролю, організація оцінювання та його критерії прописані в силабусах навчальних дисциплін ОП. Поточний контроль здійснюється за всіма видами аудиторної (лекції, семінарські заняття) та самостійної (письмові роботи, есе, дослідницький експеримент, конспекти оригінальних текстів, укладання термінологічних словників, аналітичні довідки тощо) робіт. Формами підсумкового контролю є екзамен, залік, семестровий диференційований залік, що відповідає нормативній базі ЗВО, який має автономію у визначенні форм оцінювання. Проходження педагогічної практики та виробничої практики оцінюється комісією у формі диференційованого заліку. Досягнення ПРН за ОП перевіряються під час атестаційного екзамену та захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи. Аналіз силабусів навчальних дисциплін засвідчив, що в них визначаються критерії оцінювання окремо для кожного виду навчальної діяльності, переліки питань до підсумкового контролю, вимоги до відвідування занять та дотримання академічної доброчесності. Проте аналіз «Програми та методичних рекомендацій до педагогічної практики» та звітів з практики, що були надіслані на запит ЕГ гарантом, засвідчив, що в оцінці звіту студента не враховується науково-дослідна та виховна робота, які зазначаються як частина змісту практики в програмі (С.5). ЕГ рекомендує узгодити оцінювання всіх елементів педагогічної практики. Інформування здобувачів щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання відбувається на початку занять. Про специфіку контрольних заходів викладачі розповідають й під час консультацій. Розклади залікової й екзаменаційної сесій розміщуються на сайті філософського факультету (<https://filos.lnu.edu.ua/students/rozklad>). Під час фокус-групи здобувачів студенти зазначили, що вони дізнаються свої поточні та підсумкові оцінки під час комунікації з викладачем, в особистому кабінеті внутрішньої системи «Деканат», у системі «Moodle». Під час зустрічі з фокус-групою представників допоміжних (сервісних) служб Попадюк О. розповіла, що у формуванні рейтингу успішності студентів існує система додаткових балів, яка розраховується з огляду на участь у науковій, науково-технічній діяльності громадському житті та спортивній діяльності.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам Стандарту вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 033 Філософія першого (бакалаврського) рівня (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/033-Filosofiya-bakalavr.28.07-1.pdf>). Згідно зі Стандартом, в ОП зазначено, що атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи. «Кваліфікаційна робота з філософії представляє розгляд філософського питання, який має елементи наукового пошуку і присвячений розв'язанню складної спеціалізованої задачі або проблеми, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов. Робота має продемонструвати рівень опанування методик здійснення філософських досліджень та навичок творчого розв'язання інтелектуальних завдань. Атестаційний екзамен з філософії передбачає оцінювання результатів навчання та їх відповідності вимогам, визначених Стандартом вищої освіти та запропонованою ОП». В Університеті існує процедура обов'язкової перевірки на плагіат робіт, яка врегульована «Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ЛНУ ім. І. Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf). Студенти під час фокус-груп підтвердили, що ознайомлені з вимогами академічної доброчесності і необхідністю обов'язкової перевірки робіт на плагіат, хоча мали труднощі із визначенням того, за допомогою яких сервісів здійснюється така перевірка. Під час зустрічі з адміністративним персоналом було з'ясовано, що кваліфікаційні роботи студентів в Університеті перевіряються через системи Unicheck та StrikePlagiarism. На запит ЕГ були надіслані зведені дані про перевірку робіт випускників ОП у 2021 р. та окремі звіти про перевірку кваліфікаційних робіт за ОП у 2021 р. за допомогою сервісу StrikePlagiarism. Рекомендовано підсилити поінформованість студентів ОП про порядок проведення процедури перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів визначаються низкою документів: «Положенням про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка» (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>); «Положенням про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти ЛНУ ім. І. Франка» (https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/reg_education-results.pdf), «Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ЛНУ ім. І. Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf). Зазначені положення є у відкритому доступі на сайті Університету (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/education-process/>). З 2020 р., коли навчання почалося в дистанційному форматі у зв'язку із епідемією COVID-19, в Університеті діє «Тимчасовий порядок організації та проведення заліково-екзаменаційної сесії і атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням

дистанційних технологій у ЛНУ ім. І. Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/reg_online-exams.pdf) Встановлені чіткі та зрозумілі правила контрольних заходів, механізми оскарження результатів, можливість додаткової перевірки екзаменаційних робіт та відповідальність викладачів за необ'єктивність оцінювання сприяють проведенню прозорого оцінювання результатів навчання студентів. До проведення екзамену викладачі інформують здобувачів про форми його проведення; ознайомлюють із екзаменаційними питаннями; роз'яснюють критерії оцінювання екзаменаційних робіт. Аналіз результатів опитування здобувачів за ОП засвідчив, забезпеченням об'єктивного оцінювання радше задоволені 44,4% студентів (<https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Zovnsh.-Filosofia-1.pdf>). Під час зустрічей зі студентами ЕГ група отримала підтвердження, що всі студенти знають свої права. Студенти зазначали, що ситуацій, в яких приходилося б відстоювати свої права, не було, проте здобувачі знають, що у випадку незгоди із поточними та підсумковими оцінками необхідно звертатися до деканату. Під час зустрічі з фокус-групами викладачів, адміністративного персоналу експертна група отримала підтвердження, що за останні роки випадків застосування процедур оскарження оцінювання результатів під час семестрового контролю та підсумкової атестації на ОП не було. На зустрічі з академічним персоналом було підтверджено факт повторного вивчення окремої дисципліни студентом Кривенком С. у зв'язку із академічною заборгованістю. Повторне вивчення дисципліни здійснювалося згідно з «Порядком повторного вивчення окремих дисциплін» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/reg_repeated_sources.pdf). Викладачі зазначали, що не існує практики залучення другого викладача до проведення семестрового контролю. ЕГ рекомендує для забезпечення об'єктивності екзаменаторів при проведенні іспитів використовувати практику залучення додаткових екзаменаторів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначаються низкою документів: «Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ЛНУ ім. І. Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf); «Кодексом академічної доброчесності ЛНУ ім. І. Франка»; «Декларацією про дотримання академічної доброчесності працівником у ЛНУ ім. І. Франка»; «Декларацією про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти у ЛНУ ім. І. Франка» (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/>). Університет популяризує академічну доброчесність шляхом імплементації цієї політики в освітній процес та використовує різні інструменти протидії порушенням академічної доброчесності: шляхом підписання Декларації академічної доброчесності студентами та викладачами; через роз'яснення викладачами політики оцінювання; фіксацію в силабусах вимоги нульової толерантності до будь-яких форм академічної недоброчесності; через різноманітні зустрічі в Університеті щодо питань академічної доброчесності <https://lnu.edu.ua/vebinar-akademichna-dobrochesnist-i-pidhotovka-navchalno-metodychnykh-materialiv/> <https://lnu.edu.ua/u-l-vivs-komu-universyteti-vidbuvsia-seminar-prodobrochesnist-instrumenty-vprovadzhennia-v-diial-nist-zakladu-vyshchoi-osvity/> <https://lnu.edu.ua/kurs-z-vdoskonalennia-vykladatskoi-maysternosti/>). Під час проведення фокус-груп перший проректор Гукалюк А.Ф. зазначив, що наразі Університет проводить опитування в рамках проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти (Academic IQ)». Представник вченої ради філософського факультету Жигайло Н.І. пояснила, що засади академічної доброчесності формуються на етапі профорієнтаційної роботи з абітурієнтами, під час зустрічей із адміністрацією університету та факультету, під час навчання викладачі своїм прикладом формують у студентів доброчесне ставлення до навчання та досліджень. Студенти під час зустрічі підтвердили, що ознайомлені з вимогами академічної доброчесності і необхідністю обов'язкової перевірки робіт на плагіат, хоча мали труднощі із визначенням того, за допомогою яких сервісів здійснюється така перевірка. Студенти зазначали, що під час навчання за різними дисциплінами, зокрема «Науковий семінар» викладачі звертають увагу студентів на вимоги академічної доброчесності. Під час зустрічі з адміністративним персоналом було з'ясовано, що кваліфікаційні роботи студентів в Університеті перевіряються через системи Unicheck та StrikePlagiarism. На запит ЕГ були надіслані зведені дані про перевірку робіт випускників ОП у 2021 р. та окремі звіти про перевірку кваліфікаційних робіт за ОП у 2021 р. за допомогою сервісу StrikePlagiarism. Під час зустрічей зі студентами, викладачами, академічним персоналом експертна група отримала підтвердження, що випадки порушення академічної доброчесності за ОП відсутні.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильною стороною ОПП «Філософія» в контексті критерію 5 є широка нормативно-правова база, що регламентує контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти, політику, стандарти та процедури академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1) Для встановлення досягнення здобувачами результатів навчання за ОК «Педагогічна практика» ЕГ рекомендує узгодити оцінювання всіх її елементів (навчальна, науково-дослідна та виховна робота). 2) Для удосконалення процедур оцінювання Ег пропонує запровадити практику залучання додаткових екзаменаторів під час іспитів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Експертна група вважає, що ОПП «Філософія» та освітня діяльність за нею в контексті Критерію 5 відповідає рівню В: наявні сильні сторони та позитивні практики (широка нормативно-правова база, що регламентує контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти, політику, стандарти та процедури академічної доброчесності), а зазначені недоліки (необхідність узгодження оцінювання елементів педагогічної практики не є суттєвими, оскільки наявна в Університеті траєкторія розвитку демонструє загальний тренд на об'єктивність контрольних заходів й оцінювання здобувачів та постійне вдосконалення культури академічної доброчесності).

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз відомостей про самооцінювання (таблиця 2) та інформації, розміщеної на сайті філософського факультету (співробітники кафедри історії філософії <https://filos.lnu.edu.ua/department/history-of-philosophy>, співробітники кафедри філософії <https://filos.lnu.edu.ua/department/filosofiji>), проведені зустрічі із фокус-групами дозволили пересвідчитися, що викладачі, задіяні у реалізації ОП, мають належну академічну та професійну кваліфікацію. Основні ОК забезпечують 19 викладачів, які мають наукові ступені й вчені звання та 6 викладачів без наукових ступенів. Професійна кваліфікація всіх викладачів підтверджується публікаціями (науковими статтями, навчально-методичними працями) за тематикою освітніх компонентів, які вони забезпечують. Викладачі, що викладають на ОП, мають публікації не лише у вітчизняних фахових виданнях, але й в закордонних наукових журналах. Гарант ОП Дахній А.Й., який забезпечує ОК «Філософська антропологія», «Історія філософії XIX- XX століття» працює у складі науково-методичної комісії з гуманітарних наук та богослов'я (підкомісія з філософії) сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН України з розроблення стандартів вищої освіти України (з червня 2019 р.). Проф. Мельник В.П., який забезпечує ОК «Філософія та методологія науки» є заступником голови науково-методичної комісії з філософії МОН України; членом експертної наукової комісії з соціально-гуманітарних наук МОН України. Проф. Карась А.Ф., який забезпечує ОК «Філософська пропедевтика», «Загальна семіотика», «Основи наукових досліджень», «Філософія свободи», є гол. редактором Вісника Львівського університету. Серія філософські науки, членом науково-методичної підкомісії з гуманітарних наук і богослов'я сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН України; заступником голови спеціалізованої вченої ради Д 35.051.02; членом редакційної колегії часописів: "Culture and Philosophy" / A journal for phenomenological inquiry (Washington, D.C. – Tbilisi, Georgia); "The Ukrainian Quarterly" (USA); "Вісник НТШ" (Львів); "Соціогуманітарний вісник" (Львів); генеральним секретарем Світової ради НТШ; співкоординатор європейського регіону Ради дослідження вартостей і філософії (The Council for Research in Values and Philosophy, USA) (Звіти про наукову роботу філософського факультету за 2019, 2020 р. <https://filos.lnu.edu.ua/research/our-publisher>). Під час роботи із фокус-групами здобувачі та випускники ОП зазначили високий рівень викладання та професійної кваліфікації викладачів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників ЛНУ ім. І. Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/12/reg_concurs-2018.pdf); «Рекомендаціями Вченої ради Університету щодо подання документів на посади професора, доцента та асистента» і «Рекомендаціями щодо науково-методичного доробку» (https://council.lnu.edu.ua/information/positions_submission/); «Положенням про оцінювання роботи та визначення рейтингів наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників» (https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/reg_rating.pdf). Для залучання висококваліфікованих НПП, визначення статусу професора, його обов'язків і прав розроблено «Положення про професора (консультанта) у ЛНУ ім. І. Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/ref_profesor.pdf). Особливості проведення прозорого конкурсного відбору викладачів, а саме проведення відкритих лекцій під час дистанційного навчання через епідемію COVID-19 зазначаються в «Розпорядженні про порядок проведення відкритих лекцій в умовах дистанційного навчання» (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/rektor-order-2020-11-06-30.pdf>). Під час зустрічі із фокус-групою

адміністративного персоналу було з'ясовано особливості відбору викладачів на ОП. Начальник відділу кадрів Дзіковська М.І. розповіла про 3 етапи проведення конкурсу: подання оголошення, прийняття документів та попередній їх розгляд, процедура конкурсу та прийняття рішень. Необхідний рівень професіоналізму для професорів та завідувачів кафедрами визначається атестаційно-кадровою комісією Вченої Ради Університету. Необхідний рівень професіоналізму викладачів (доцентів, старших викладачів та асистентів) для реалізації ОП визначається атестаційно-кадровою комісією філософського факультету. Дзіковська М.І. зазначила, що жодних конфліктів під час проведення конкурсного добору викладачів за ОП не було. Інтерв'ю із викладачами, адміністративним персоналом дозволило пересвідчитися, що вирішальними для прийняття рішення про призначення на посаду є винятково належний рівень професіоналізму та відповідність цілям ОП. На підставі аналізу документів викладачів, а саме їх наукових публікацій (у вітчизняних та міжнародних фахових виданнях), відомостей про закордонні стажування та експертну роботу у спеціалізованих вчених радах, участь у редколегіях вітчизняних наукових видань, що містяться у відомостях про самооцінювання та звітах факультету (Звіти про наукову роботу філософського факультету за 2019, 2020 роки <https://filos.lnu.edu.ua/research/our-publisher>) ЕГ підтверджує належний рівень професіоналізму викладачів, що забезпечує ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

До організації та реалізації освітнього процесу за ОП залучаються роботодавці через участь в заходах, які проводяться на філософському факультеті - у теоретико-методологічних семінарах кафедр філософії та історії філософії, круглих столах, наукових конференціях тощо, на які запрошують студентів ОП. Прикладом таких заходів був міжуніверситетський круглий стіл «Сучасна рецепція філософії Мартіна Гайдеггера: історичний та систематичний виміри» (<https://filos.lnu.edu.ua/news/26-veresnia-2019-r-vidbuvsia-mizhuniversityets-kyu-kruhlyy-stil-na-temu-suchasna-retseptsiia-filosofii-martina-haydeggera-istorychnyy-ta-systematychnyy-vymiry-z-nahody-130-richchia-z-dnia-narodzhennia>), в якому брали участь здобувачі ОП та роботодавці з інших університетів. Під час зустрічі з фокус-групою стейкхолдерів участь в таких заходах підтвердили завідувач кафедри філософії та економіки Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького проф. І.З. Держко та завідувач кафедри філософії Національного університету «Львівська політехніка» І.В. Карівець. Проф. Держко І.З. розповів про практику своєї участі в теоретико-методологічних семінарах кафедри історії філософії та залучені до таких форм роботи студентства. Аналіз наданих на запит ЕГ документів, зокрема протоколу відкритого засідання кафедри історії філософії за участі І.В. Карівця та І.З. Держко (Пр. № 8 від 8.04.2021 р.), дозволяє пересвідчитися, що побажання потенційних роботодавців були обговорені та враховані у процесі оновлення ОП в розрізі окремих навчальних дисциплін. ЕГ рекомендує ширше залучати роботодавців для забезпечення баз практик, зокрема педагогічної практики на базах ЗВО-партнерів.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час фокус-груп з керівництвом та менеджментом ЗВО, академічним персоналом та гарантом було з'ясовано, що на філософському факультеті існує практика запрошення провідних фахівців із різних ЗВО. Ректор Мельник В.П., декан філософського факультету Рижак Л.В., гарант ОП Дахній А.Й. зазначали, що відкриті лекції в різний час читали проф. Прімош Репар (Любляна, Словенія), проф. Василь Глукман (Пряшський університет, Словаччина), проф. Хома О.І. (Вінницький технічний університет), доц. Богачов А.Л. та проф. Кебуладзе В.І. (КНУТШ), проф. Шевчук К.С. (Національний університет «Острозька академія»). Під час зустрічі зі стейкхолдерами було підтверджено, що проф. Держко І.З. (Львівський національний медичний університет) та Карівець І.В. (Національний університет «Львівська політехніка») були учасниками різних теоретико-методологічних заходів за участю здобувачів ОП. Аналіз документації ЗВО засвідчив факт проведення круглого столу із викладачами Філософсько-політичної академії міста Бонн – проф. Г.Франке, док. Б.Нойсер, док. Г. Гронке (Звіт про наукову роботу філософського факультету за 2018 р. <https://filos.lnu.edu.ua/research/our-publisher>). Експертна група рекомендує підсилити практику гостьових лекцій не лише за участі провідних вітчизняних та закордонних філософів, але й лекцій, вебінарів професіоналів-практиків, що працюють не лише у сфері вищої освіти, але й в інших сферах майбутньої професійної діяльності випускників ОП. ЕГ рекомендує підсилити роботу з роботодавцями щодо їх залучення до аудиторних занять здобувачів ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ЗВО існує нормативна база, що регламентує процедури, види, форми, обсяг, періодичність та умови підвищення кваліфікації викладачів - «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників у ЛНУ ім. І. Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/reg_prof_development.pdf). Від початку карантину, пов'язаного з епідемією COVID-19, в ЗВО впроваджено «Тимчасове положення про дистанційне стажування здобувачів вчених звань професора, доцента, старшого дослідника в ЗВО...» <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/reg-distance-trainings.pdf>). У ЗВО функціонує Організаційно-методичний центр електронного навчання, що забезпечує практичний курс для викладачів «Інноваційні технології в освіті» (<https://itcentres.lnu.edu.ua/e-learning/it-in-education/>), на сайті якого розміщені записи вебінарів

(<https://itcentres.lnu.edu.ua/e-learning/courses/webinars/>). ЛНУ ім. І. Франка спільно з Байротським університетом (м. Байройт, Німеччина) реалізує проєкт «Learnopolis» (<https://learnopolis.net/>), присвячений навчанню викладачів ОП з набуття цифрових компетенцій. Діє практичний курс та організаційно-методичний центр електронного навчання (<https://itcentres.lnu.edu.ua/e-learning/it-in-education/>). На філософському факультеті функціонує Спеціалізована Вчена рада Д 35.051.02 з захисту канд. і доктор. дис. з філософських наук (<https://filos.lnu.edu.ua/research/cpetsializovani-vcheni-rady>). Під час зустрічі із фокус-групами викладачів та адміністративного персоналу було підтверджено про реальні можливості підвищення професійного розвитку персоналу. Аналіз відомостей про самооцінювання та звітів про наукову роботу засвідчив, що викладачі, які забезпечують ОП, постійно вдосконалюють свою професійну кваліфікацію та Університет цьому сприяє. Ас. Янкович Т.Я. брала участь у роботі онлайн-школи менторів від Української академії лідерства (проєкт МенторZ, листопад-грудень 2020 р.); пройшла курс «Як навчати і навчатися онлайн ефективно» від компанії SoftServe у партнерстві з Microsoft Україна квітні 2021 р.; доц. Колесник І.М., доц. Откович К.В., ас. Янкович Т.Я. пройшли курси підвищення кваліфікації «Цифрові компетенції в освіті» у ЛНУ ім. І. Франка у 2020 р. (60 год.); доц. Пухта І.С., доц. Откович К.В., ас. Бовтач С.В. проходили стажування у 2019 р. на кафедрі гуманітарних дисциплін Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка; Мартинів О.М. проходив наукове стажування «Організація навчального процесу, програми підготовки, інноваційні технології та наукова робота» (108 год) – ВШБ Національного – Луїс Університету (WSBNLU) в Новим Сончу, Польща 2018 р., проф. Карась А.Ф. підвищував кваліфікацію в Львівському національному аграрному університеті у 2017 р. (Звіти про наукову роботу філософського факультету за 2019, 2020 р. <https://filos.lnu.edu.ua/research/our-publisher>, відомості про самооцінювання таблиця 2).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В Університеті закладені всі засади для стимулювання розвитку викладацької майстерності згідно із «Положенням про мотиваційний фонд ЛНУ ім. І. Франка (нова редакція від 4.11.2021 р.)» (https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/reg_motivation.pdf) та «Положенням про преміювання працівників, докторантів, аспірантів і студентів університету за наукові здобутки» (https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/01/reg_premium.pdf). У ЗВО започатковані конкурси «За інноваційне використання цифрових інструментів/ресурсів у навчальному процесі» (<https://learnopolis.net/all-news/premiiia-universytetu-za-innovatsijne-vykorystannia-tsyfrovykh-instrumentiv-resursiv-v-navchalnomu-protsesi/>) та «Найкращий підручник і найкращий навчальний посібник Університету» Під час зустрічей фокус-груп керівництва та менеджменту ЗВО, адміністративного персоналу було з'ясовано, що за рахунок мотиваційного фонду відбувається преміювання успішних викладачів. Зокрема ректор Мельник В.П., перший проректор Гукалюк А.Ф., начальник відділу кадрів Дзиковська М.І. розповіли про те, що премії сплачуються за друк наукових статей у науко-метричних виданнях Scopus і Web of Science, за захист докторської дисертації автору та науковим керівникам за вчасний захист дисертацій здобувачами, за друк монографії, науковим керівникам призерів студентських Всеукраїнських та Міжнародних олімпіад, за впровадження нових методів і форм викладання. Керівник Центру забезпечення якості освіти Іваночко І.Б. розповіла про роль складання рейтингів наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників для визначення професійних досягнень та подальшого преміювання. На запит ЕГ гарант ОП надав рейтинги викладачів кафедри філософії та історії філософії за 2021 р. та приклад розрахунку рейтингової позиції викладача за критеріями, що оцінюють навчальну та навчально-методичну роботу, науково-дослідну та інноваційну роботу, організаційну та виховну роботу. Складання рейтингів регулюється «Положенням про оцінювання роботи та визначення рейтингів наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників» (https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/reg_rating.pdf) Під час зустрічі із фокус-групою викладачів були надані підтвердження про стимулювання викладацької майстерності ЗВО. Зокрема викладач кафедри історії філософії та член вченої ради філософського факультету Синиця А.С. підтвердив, що отримував премії за публікації своїх статей у виданнях, що індексуються в науко-метричних базах Scopus і Web of Science.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильною стороною ОПП «Філософія» є долучення до викладання навчальних дисциплін високопрофесійних викладачів, що мають високі наукові досягнення. Університет демонструє позитивні практики сприяння професійному розвитку викладачів; наявна чітка і прозора процедура оцінювання роботи наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників для визначення їх професійних досягнень та заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1) Рекомендується ширше залучати роботодавців для забезпечення баз практик, зокрема педагогічної практики на базах ЗВО-партнерів. 2) Рекомендовано підсилити роботу з роботодавцями щодо їх залучання до аудиторних занять студентів ОП: до лекцій, вебінарів залучати професіоналів-практиків, що працюють не лише у сфері вищої освіти, але й в інших сферах майбутньої професійної діяльності випускників ОП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Експертна група вважає, що ОПП «Філософія» та освітня діяльність за нею в контексті Критерію 6 відповідає рівню В: наявні сильні сторони та позитивні практики (високий професіоналізм викладачів, практики професійного розвитку НПП та чітка процедура оцінювання їх досягнень), а зазначені слабкі сторони ОП (необхідність ширшого залучення роботодавців для забезпечення освітнього процесу), на думку ЕГ, не є суттєвими, оскільки траєкторія розвитку Університету в напрямі розвитку професіоналізму НПП демонструє можливості подолання недоліків.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО ЛНУ ім. Івана Франка цілеспрямовано реалізує та намагається успішно втілити цілі ОП «Філософія» на бакалаврському рівні. Тому зі своєї сторони ЗВО створив комфортні умови, а саме: облаштований навчальний кампус за сучасними стандартами, укомплектовану наукову бібліотеку, яка є науковим об'єктом та належить до національного надбання України. Читальний зал вміщує одночасно 210 осіб. У бібліотеці зберігають наукові доробки, дисертації, наукові статті, монографії тощо НПП. Також бібліотека належить до найдавніших в Україні, оскільки була заснована 1608 році та має фонд місткістю більше 3 млн. екземплярів. Зберігаються стародруки та унікальні історичні джерела, у т.ч. два фахові видання по філософії (<http://fs-visnyk.lnu.lviv.ua/uk/>) та (<http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/uk/>). Зазначимо, що аудиторії обладнані проекторами та мультимедійними засобами, у т.ч. книжковими фондами, унікальними джерелами та методичними матеріалами. Облаштований гуртожиток із швидкісним Wi-Fi та місця для відпочинку студентів, якими можна користуватися в позаурочний час. Також функціонує тренувальна та спортивний зали та різноманітні гуртки, із яких маємо відмітити діяльність театрального та хорового гуртків, в яких охоче беруть участь здобувачі ОП. Розширена екскурсія у відео форматі по території ЗВО складає ґрунтовне та ясне враження про відділ матеріально-технічного забезпечення. Здобувачі та адміністрація факультету зазначили, що ЗВО матеріально підтримує ОП «Філософія», оскільки ця ОП є пріоритетною та цікавою, дозволяє залучати міжнародні гранти. В кінці 2021 року в честь 360 річчя ЛНУ філософському факультету подарували на усі кафедри нові комп'ютери, а на бюджет студентської ради на 2022 рік було виділено 1 млн. 450 тис.грн. Навчально-методичне забезпечення ОП дає можливість повністю досягнути цілей, завдань, ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Усі учасники ОП мають безоплатний доступ до Wi-Fi, який модернізували за допомогою системи edu.gom у 2021 році. Ця інновація значно пришвидшила та розширила можливості усіх користувачів, які підключені до мережі інтернету ЛНУ. На рівні ЗВО та ОП регулярно проводяться опитування здобувачів щодо рівня якості освіти, вибірково тощо (<https://lnu.edu.ua/shchosomestrovyy-monitorynh-iakosti-navchalnykh-dystsyplin/>). ЗВО забезпечує вільний доступ здобувачів до ресурсів бібліотеки та систематично поповнює бібліотечні фонди. Здобувачі приймають активну участь у студентських конференціях та круглих столах, як вони самі зазначили за бажанням. Документальний супровід ОП та ЗВО є якісним, доступним та добре впорядкованим (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/>). Інформація про ОП (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/education-process/>) / (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/licensing/>). Сервіс перевірки на плагіат (<https://lnu.edu.ua/l-vivs-ky-universityet-pochynaie-vykorystovuvaty-suchasny-servis-poshuku-plahiatu/#:~:text=>). Було виявлено, що окрім зазначеної у самозвіті інформації ЗВО активно мотивує та долучає усіх учасників освітнього процесу до роботи із унікальною літературою, яку має університет, аутентична архітектура, історично обладнані аудиторії, майже в кожній із аудиторій, де навчаються філософи є міні бібліотеки, що також сприяє росту зацікавленості до навчання. Здобувачі ознайомлені з процедурами вибору дисциплін (<https://filos.lnu.edu.ua/academics/vybirkovy-navchalni-kursy/>), правом свого впливу у процесі проектування ОП та процедурою власного працевлаштування (працює відділ кар'єри, яку до речі очолює д.філос.наук, проф. Синиця А., який є гарантом по магістерській програмі з філософії).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Згідно інформації із відео про огляд гуртожитків, ці споруди є безпечними, зручними та облаштованими для потреб здобувачів (<https://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/technical-resources/>; <https://www.youtube.com/watch?v=nMJ6ozy8szY>; <https://www.youtube.com/watch?v=2HDbE6MBoIM>). Унікальне рішення було прийнято в ЗВО щодо встановлення в навчальному корпусі підйомнику для представників інклюзії. Одночасно було збережено архітектуру навчального корпусу, який наразі належить до історичних пам'яток України та створено умови для маломобільних осіб за рахунок використання автоматичної конструкції, яка при нагоді розкладається, а після використання складається. Щодо систем забезпечення дистанційного навчання, то викладачка предмету «Логіка» під час огляду МТБ продемонструвала ретельно розроблений курс для здобувачів в системі мудл. Заклад зацікавлений в розвитку безпечного середовища, що добре видно із відео екскурсій та слів представників студентського самоврядування, бюджет якого збільшили на 450 тис. грн. порівнянні із минулим роком.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачі високо оцінили діяльність підрозділу «Психологічна служба університету», роботу якого та штат представлено на сайті ЗВО (<https://lnu.edu.ua/structure/subdivisions/general-university-units/psychological-service/>). Один із здобувачів повідомив, що користувався послугами університетського психолога протягом 1 року, і це дуже допомогло знайти себе і вирішити свої труднощі комунікації за світом. Серед здобувачів ОП постійно проводиться профілактична робота адміністрацією щодо попередження булінгу, захисту від психологічного насильства, протидія нарко-, алкозалежності та тютюнопаління. Розроблено положення про роботу психологічної служби університету (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/reg_psychological_service.pdf), що підкреслює швидку реакцію ЗВО на рекомендації ЕГ щодо необхідності розробки положення, яка була висловлена при акредитації ОП магістерського рівня по філософії.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На даній ОП не навчаються особи із особливими освітніми потребами, однак у ЗВО діє положення «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/reg_invalids_aid.pdf). Споруди навчального кампусу та гуртожитків відповідає ДБН В 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» для безбар'єрного простору маломобільних груп населення (МГН) створено умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Документ про супровід осіб на території кампусу (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/reg_invalids_aid.pdf). Щодо осіб, які потребують додаткового супроводу, то ЗВО зі своєї сторони намагається забезпечувати потреби таких здобувачів. Кімнати у гуртожитках для таких студентів виділяються на першому поверсі. На пропозицію ЕГ оптимізувати роботу сайту для людей з обмеженими можливостями, представники ОП погодились і висловили готовність зробити все для реалізації прав на освіту осіб з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Відмічаємо, що моральність, добросовісність та партнерські стосунки між усіма учасниками ОП займають вагоме місце у політиці ЗВО (https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf). Здобувачі особливо акцентували увагу, що модель стосунків викладач-студент є партнерською, а не управлінською (<https://lnu.edu.ua/v-universityeti-vidbuvsia-onlayn-festyval-dlia-abiturientiv/>). На думку здобувачів, така модель дуже допомагає в навчанні та створює студентоцентроване середовище, особливо у вирішенні конфліктних ситуацій. Щодо процедури вирішення конфліктних ситуацій, то в цій царині здобувачі добре ознайомлені із нею (<https://filos.lnu.edu.ua/about/psyholohichna-sluzhba-universytetu>). Студентське самоврядування та профком завжди готові виступити на захист інтересів студентів, та наводили успішні приклади взаємодії для вирішення конфліктних ситуацій (<https://studviddil.lnu.edu.ua/>). У 2021 році ЗВО відсвяткували річницю 360 років від дня заснування, що однозначно підкреслює історичний рівень, традицію та спадковість (<https://www.o32.ua/news/3104215/najstarisj-vis-u-lvovi-360-ricna-istoria-frankovogo-universitetu-foto>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

До сильних сторін можна віднести: 1)Матеріально-технічна база повністю забезпечує всі потреби ОП, всі необхідні положення для успішного функціонування ОП розроблені та оприлюднені, для осіб з обмеженими можливостями створюються всі належні умови (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/reg_invalids_aid.pdf). Огляд матеріально-технічної бази: студентське містечко-гуртожитки, спортивний комплекс, Університетська (<https://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/technical-resources/>). Центр забезпечення якості освіти (education-quality.lnu.edu.ua). Екскурсія Національною бібліотекою ЛНУ ім. І.Франка (<https://www.facebook.com/librarylnu/videos/312169713090032>). Політика відкритого доступу у Науковій бібліотеці: (<https://www.youtube.com/watch?v=nMJ6ozy8szY>). 2)Винятково обладнаний аудиторний фонд, бібліотеки, читальний зал, допоміжні навчальні приміщення підтверджені відео доказами та під час онлайн екскурсії. Здобувачі та НПП під час усного опитування підтвердили дієвість, наявність та доступність необхідних матеріальних та технічних ресурсів у закладі, у тому числі рівень преміювання НПП та студентів, що значно зацікавлює усіх учасників ОП цінувати та бути патріотом свого ЗВО. 3)Винятковим є технічне рішення щодо пандусів, які дозволили зберегти історичну споруду ЛНУ та забезпечити доступ для людей з обмеженими можливостями. 4)Зразковим є аудиторії-бібліотеки, які містять на полицях унікальні рукописи та джерела, тобто вже під час навчання бакалаври філософи не виходячи із аудиторії знайомляться із навчальною літературою та джерелами наочно. 5)Можна відзначити як зразкову роботу психологічної служби, оскільки декілька здобувачів під час зустрічі з ЕГ повідомили, що після року роботи із психологом покращилося їх самооцінка та самопочуття.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ вважає, що освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають акредитаційним нормам критерію 7 «Освітнє середовище та матеріальні ресурси» і у тому числі мають інноваційний/взірцевий характер. ОП є самодостатньою, має належний рівень матеріально-технічного оснащення, високого рівня умови для проживання здобувачів, необхідні інструменти для розвитку академічної мобільності студентства, унікально оснащені аудиторії мультимедіа та книжковими фондами, швидкісний доступ до інтернету, приміщення для поза аудиторної роботи здобувачів, належний рівень анкетування, який прослідковує якість ОП із різних сторін, спортивний комплекс, унікальну бібліотеку, читальні зали тощо.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Під час візиту ЕГ встановлено, що діяльність по перегляду та моніторингу ОП відповідає стандартам і процедурам, зазначеним у Положенні про освітні програми у ЗВО (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/education-programs/>). Під час усного опитування було виявлено, що здобувачі приймали участь у моніторингу ОП, мають партнерські стосунки із викладачами, зацікавлені в розвитку ОП «Філософія» та цікавляться вибірковими дисциплінами, які не вдалося обрати, оскільки із трьох могли обрати лише одну, однак інша теж їм була цікава. Особливо підкреслюємо, що стейкхолдери-викладачі залучені до проектування ОП (<https://lnu.edu.ua/opytuvannia-robotodavtsiv-ta-partneriv-2021/>) через роботу круглих столів та філософського клубу, який очолює один із стейкхолдерів. На вимогу ЕГ були надані протоколи змін ОП, які підтверджують, що ОП постійно вдосконалюється, та доповнюється новими цікавими курсами.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі бакалаврського рівня залучені до проектування ОП через анкетування та усне спілкування, це було підтверджено під час відео зустрічі зі здобувачами. Анкети розроблюються представниками ЦЗЯВО <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Zovnsh.-Filosofia-1.pdf>, де оцінюється задоволеність студентів організацією ОП, компетентностями, дистанційним навчанням, атмосферою та психологічним кліматом, навчанням

та працевлаштуванням. По результатах опитування складається звіт зі стратегією реагування. Особливо підкреслили студенти, що НПП та завідувач кафедри реагують на проблеми, виявлені через анкетування. Один з прикладів був пов'язаний із неузгодженістю графіка навчання офлайн/онлайн. Здобувачі через усне спілкування та анкетування повідомили про це адміністрацію, яка у свою чергу виділила окремі дні на онлайн викладання, а дні для дисциплін офлайн. Голова студентського уряду системно залучений до засідань вченої ради, студентська рада має право вносити пропозиції щодо контролю за якістю освітнього процесу та сприяти навчальній, науковій і творчій діяльності студентів і брати участь у вирішенні конфліктних ситуацій, що виникають між учасниками освітнього процесу, процес виселення або відрахування студентів обов'язково враховує позицію голови студентської уряду (Каленіченко А.) та голови студентського профкому (Спесеренко М.).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Зі слів стейкхолдерів під час відео зустрічі із експертами Національного агентства ними було озвучено, що саме з їхньої подачі гарант ОП та група забезпечення у квітні 2021 року при перегляді ОП переорієнтувала складові компоненти ОП в більш практичний напрямок та додала до програми предметів, які більше пов'язані із формуванням компетентностей практичних філософів-аналітиків. Один із роботодавців Ігор Карівець при перегляді ОП запропонував включити в НП дисципліну «Мистецтво мислити», яку було додано при перегляді ОП. Також роботодавці беруть участь у організації спільних наукових семінарів, конференціях, круглих столах, особливо через спільну роботу гуманітарних кафедр ЛНУ. Варто підкреслити, що стейкхолдери відмітили активність здобувачів ОП «Філософія» в програмі «Ерасмус+», оскільки саме філософи найчастіше перемагають у цих проектах. Андрій Гнатів цього року їде до Румунії. Варто відмітити, що аргумент на користь залученості роботодавців в основному зі сфери вищої освіти полягає у тому, що ОП орієнтує здобувачів на продовження навчання на магістерській і подальших рівнях та обранні кар'єри НПП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЕГ пересвідчилося в тому, що розробники ОП підтримують зв'язок з випускниками: на сайті для цього створено спеціальну вкладку для збору інформації про випускників та можливості їх подальшого просування по кар'єрі (<https://filos.lnu.edu.ua/vypuskniky-2>), а проф. Андрій Синиця є головою цієї асоціації. ЗВО активно розвиває практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми за допомогою роботи «Відділу кар'єри та співпраці з бізнесом центру маркетингу та розвитку ЛНУ ім. І. Франка» (<https://alumni.lviv.university/benefits/career-support/>). А. Синиця (голова асоціації випускників) поділився планами, щодо створення положення про роботу асоціації випускників та налагодження із ними системної роботи.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час спілкування із НПП, здобувачами та стейкхолдерами було неодноразово згадано, що під час перегляду ОП 2021 році група забезпечення ОП оптимізувала зміст навчальних дисциплін та взяла до уваги побажання здобувачів щодо розширення блоку вибіркових дисциплін, особливо підкреслимо, що усі дисципліни, які бажали здобувачі та роботодавці було додані до ОП («Мистецтво мислити», «Історія східної філософії», «Релігієзнавство» і дисципліни з практичної філософії), зменшено об'єм дисциплін тих, які є суто теоретичними.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Попередня акредитація ОП не проводилась, але були враховані зауваження з акредитацій з інших ОП, що відображено в конструюванні підйомника для осіб з інвалідністю, у залученні студентів до проектування ОП, у реконструюванні гуртожитків для проживання, у розширенні закупівель до наукової бібліотеки. ЛНУ залучає усі необхідні засоби та ресурси для удосконалення ОП, наприклад зауваження щодо складнощів користування сайтом було висловлено вже не вперше, у тому числі покращення якості інтернету у корпусах та гуртожитках. Інтернет вже було переобладнано на момент акредитації ОП «Філософія», а сайт знаходиться на стадії модернізації за рахунок грантових коштів. Однак, наповненість сайту, доступ до якісно розробленої документації ЗВО, вміст наукової бібліотеки ЛНУ та значні кошти, які вкладає ЗВО в її розвиток є показовим прикладом роботи по удосконаленню не лише ОП «Філософія» бакалаврського рівня, але й тих ОП, що реалізовує ЗВО.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Представники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП через участь у засіданні кафедр та конференціях, також редакція наукових журналів, які працюють на філософському факультеті, постійно моніторить дослідження щодо якості освіти і враховує пропозиції. В ЗВО діє політика заохочення до постійного професійного зросту прослідковується через роботу фахових видань по філософії в ЛНУ, та показовим, викладач Андрій Синиця вже має 12 публікацій, а гарант має 3 публікації у базах даних Web of Science и Scopus. Важливо відмітити, що двоє із роботодавців були завідувачами кафедр філософії з інших ЗВО та випускниками філософського факультету ЗВО імені І. Франка. В Львівській політехніці із 12 штатних НПП кафедри філософії працює 5. Здобувачам відома політика та процедура дотримання академічної доброчесності, керівництво ЗВО постійно мотивує НПП до професійного розвитку за допомогою академічного рейтингу та мотиваційної системи щодо організації. Майже половина захищених докторів наук по спеціальності філософія працює на ОП. Зі слів здобувачів, НПП кафедри та адміністративного персоналу підтвердилася дієвість низки Положень, які регулюють якість освітнього процесу загалом та акредитованої програми. Діють «Положення про нагороди, звання та преміювання» (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/awards/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Внутрішнє та зовнішнє забезпечення якості ОП підтримується за рахунок високопрофесійного складу кафедри (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/education-quality-monitoring.pdf>) та залучення академічної спільноти. Постійно організуються різноманітні академічні програми, освітні і наукові заходи, зустрічі, дискусії, до яких мали змогу долучитися здобувачі вищої освіти за ОП «Філософія», ЕГ пересвідчилася в активному залученні студентів в освітній процес (яскраві спогади студентів про навчальні практики та постійну участь у різних проектах та цікавих завданнях) та дружній атмосфері спілкування між здобувачами та НПП кафедри (зазначили здобувачі), матеріального вкладу керівництва ЗВО у професійний розвиток НПП, щорічному проведенню низки наукових семінарів, круглих столів та конференцій (зазначили деякі стейкхолдери та НПП під час спілкування), залучення усіх зацікавлених сторін у проектування ОП. Заохочується подальше навчання випускників в магістратурі та аспірантурі на базі ЛНУ. Адміністрація ЗВО добре освідченні в деталях роботи освітнього процесу, особливостях роботи після навчального процесу, що й демонстрували під час онлайн зустрічі. Представлено в документах та на практиці чіткі і зрозумілі політики та практики дотримання академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує долучати до контролю якості освіти не тільки академічну спільноту, але й проводити опитування серед представників міжнародних організацій по розвитку демократії і громадянського суспільства, співпраця з якими зазначена в описовій частині ОП. Рекомендуємо посилити роботу із випускниками та більш активно залучати випускників до проектування ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Отже, на думку ЕГ та наявних доказів та фактів отриманих під час візиту, констатуємо, що внутрішнє забезпечення якості ОП працює на високому рівні та освітня діяльність в ОП загалом відповідають критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими; (ЕГ пропонує долучати до контролю якості освіти не тільки академічну спільноту, але й проводити опитування серед представників міжнародних організацій по розвитку демократії і громадянського суспільства, співпраця з якими зазначена на буклеті ОП). Щодо залучення стейкхолдерів до проектування ОП, то ця процедура проводиться систематично, а керівництво ЗВО активно сприяє розвитку ОПП, за рахунок розширення каталогів наукової бібліотеки, моніторингу якості функціонування ОПП через відділ менеджменту якості освітнього процесу та інші структурні підрозділи.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Резюмуючи результати роботи ЕГ щодо критерію 9, констатуємо, що усі учасники освітнього процесу ознайомлені із своїми правами та обов'язки та документами, які регулюють процес навчання. (Документи про організацію та забезпечення якості освітнього процесу, Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка, Відомості про освітні програми Львівського національного університету імені Івана Франка тощо (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/>). Між учасниками навчального процесу, фіксуємо позитивні відгуки про роботу ОП на відкритій зустрічі, до якої долучилася представниця відділу освіти в м. Львів. ЕГ отримала під час експертизи та ознайомлення з веб-сайтом ЗВО більшість необхідної інформації про ОП та діяльність усіх підрозділів ЗВО щодо забезпечення дієвості та якості ОП та освітнього процесу в цілому. ЕГ пересвідчилася, що в ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, вони є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми (<https://studviddil.lnu.edu.ua/normatyvni-dokumeknty/>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Процедура щодо оприлюднення документів на сайті, а саме самозвіт та програма візиту була дотримана. На сторінці, де розміщена ОПП (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/2021-10118-info.pdf>) не має спеціальної вкладки для громадського обговорення ОП «Філософія», але є електронні пошти викладачів, куди можна відправити зауваження та пропозиції. Голова ради факультету поскаржилася, що анкет для зауважень і пропозицій дуже багато розробляється кожного року, однак не всі учасники ОП мають бажання їх заповнювати. За даними статистики ЗВО 40% студентів долучається до опитування, тому виходячи із загальної кількості студентів (https://galinfo.com.ua/news/lnu_posiv_4_mistse_u_reytingu_zvo_za_kilkisty_zarahovanyh_na_byudzhet_studentiv_369718.html) анкетування здобувачів є репрезентативними.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Документальний супровід ОП (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/licensing/>) та предметів у вигляді силабусів (<https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/curriculum-philosophy>), навчальних програм, робочих програм та даних поданих в звіті про самооцінювання дає зрозуміти на основі відео зустрічей, що ЛНУ своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті, у т.ч. точну та достовірну інформацію про освітню програму та повідомляє учасників ОП про міжнародні програми, стажування та конкурси, які стосуються ОП «Філософія». На сайті філософського факультету не розміщуються новини щодо результатів обговорення ОП, що не сприяє залученню студентів до обговорення та покращення ОП. На сайті факультету розміщуються не всі силабуси вибіркових дисциплін. Це ускладнює здобувачам зорієнтуватися із наповненням дисципліни, яку вони обирають. Хоча на сайті оприлюднюються публікації, біографія та методичні матеріали викладачів, там відсутня інформація про стажування співробітників. Окрім офіційного сайту активно працює телеграм канал <https://t.me/s/filosLNU?before=366>, на якому ЗВО сповіщає про гранти і працевлаштування, дає актуальну інформацію про досягнення здобувачів та викладачів, нараховує канал 580 підписників.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1). В ЗВО (та ОП) наявні чіткі та зрозумілі правила стосовно прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. 2). Якісний документальний супровід ОП, представлений відповідними Положеннями (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/>); 3). У мережах внутрішніх та сторінці сайту ЗВО розміщено низку наукових видань, газет та фахового видань для публікації результатів навчання. 4) Під час зустрічей ЕГ переконаніся, що усі учасники ОП та адміністрація ЗВО ознайомлені з роботою та вмістом сайту ЛНУ, з можливостями отримання неформальної та формальної освіти, з міжнародними програми, із преміюванням, із вмістом колективного договору.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1) ЕГ рекомендує на сайті філософського факультету розмішувати новини щодо модернізації ОП, оскільки це сприятиме залученню студентів до обговорення та покращення ОП. 2) ЕГ рекомендує на сайті розмішувати силабуси усіх вибіркових дисциплін, оскільки це допоможе здобувачам зорієнтуватися із наповненням дисципліни, яку вони обиратимуть. 3) Рекомендовано оприлюднювати інформацію про стажування співробітників, такий крок дозволить прослідкувати кваліфікацію та професійний ріст кожного із НПП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма 033-філософія першого (бакалаврського) освітнього рівня та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими. Проводиться своєчасне інформування НПП та здобувачів, є широкий спектр вибору каналу повідомлень - або офіційний сайт, або фейсбук, або телеграм, або інстаграм. На рівні документального супроводу представленого на сайті ЗВО (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/>) прослідковується системність по формалізації навчального процесу. Зацікавлені сторони по акредитованій ОП ознайомлені із вмістом сайту, змістом ОП та вимогами для її реалізації на високому рівні. ЗВО вчасно доводить до відома здобувачів та НПП зміни та програми, які реалізуються в стінах ЗВО. В той же час ЕГ рекомендує більше заохочувати здобувачів до обговорення ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бородіна Наталія Вячеславівна

Члени експертної групи

Маслікова Ірина ігорівна

Куриляк Валенина Василівна